

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

Факультет прикладної математики Кафедра системного програмування і спеціалізованих комп'ютерних систем

Лабораторна робота №2 з дисципліни "Бази даних і засоби управління"

Tema: "Створення додатку бази даних, орієнтованого на взаємодію з СУБД PostgreSQL"

Виконав:

студент III курсу

групи КВ-01

Таранич Артем

Перевірив: Павловський В. І.

Завдання роботи полягає у наступному:

- 1. Реалізувати функції перегляду, внесення, редагування та вилучення даних у таблицях бази даних, створених у лабораторній роботі №1, засобами консольного інтерфейсу.
- 2. Передбачити автоматичне пакетне генерування «рандомізованих» даних у базі.
- 3. Передбачити автоматичне пакетне генерування «рандомізованих» даних у базі. Забезпечити реалізацію пошуку за декількома атрибутами з двох та більше сутностей одночасно: для числових атрибутів у рамках діапазону, для рядкових як шаблон функції LIKE оператора SELECT SQL, для логічного типу значення True/False, для дат у рамках діапазону дат.
- 4. Програмний код виконати згідно шаблону MVC (модель-подання-контролер).

Деталізоване завдання:

- 1. Забезпечити можливість уведення/редагування/вилучення даних у таблицях бази даних з можливістю контролю відповідності типів даних атрибутів таблиць (рядків, чисел, дати/часу). Для контролю пропонується два варіанти: контроль при введенні (валідація даних) та перехоплення помилок (try..except) від сервера PostgreSQL при виконанні відповідної команди SQL. Особливу увагу варто звернути на дані таблиць, що мають зв'язок 1:N. При цьому з боку батьківської таблиці необхідно контролювати вилучення рядків за умови наявності даних у підлеглій таблиці. З точки зору підлеглої таблиці варто контролювати наявність відповідного рядка у батьківській таблиці при виконанні внесення нових даних. Унеможливити виведення програмою системних помилок на екрані шляхом їх перехоплення і адекватної обробки. Внесення даних виконується користувачем у консольному вікні програми.
- 2. Забезпечити можливість автоматичної генерації великої кількості даних у таблицях за допомогою вбудованих у PostgreSQL функцій роботи з псевдовипадковими числами. Дані мають бути згенерованими не мовою програмування, а відповідним SQL-запитом!
- 3. Для реалізації пошуку необхідно підготувати 3 запити, що включають дані з декількох таблиць і фільтрують рядки за 3-4 атрибутами цих таблиць. Забезпечити можливість уведення конкретних значень констант для фільтрації з клавіатури користувачем. Крім того, після виведення даних необхідно вивести час виконання запиту у мілісекундах. Перевірити швидкодію роботи запитів на попередньо згенерованих даних.
- 4. Програмний код організувати згідно шаблону Model-View-Controller(MVC). Приклад організації коду згідно шаблону доступний за даним

посиланням. При цьому модель, подання та контролер мають бути реалізовані у окремих файлах. Для доступу до бази даних використовувати лише мову SQL.

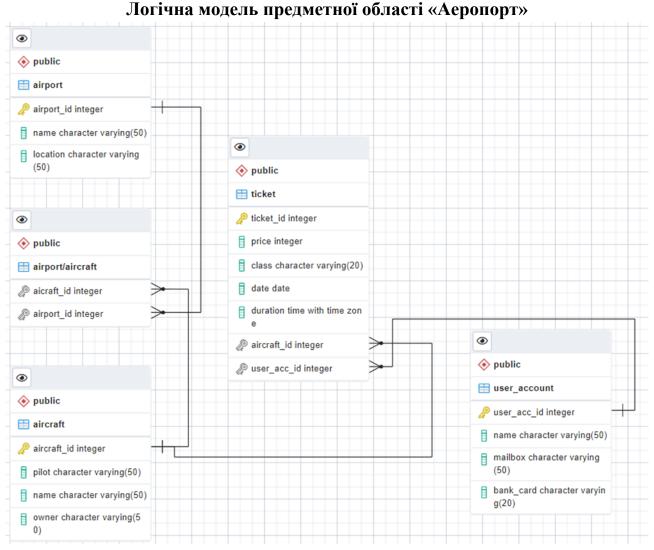

Рисунок 1. Схема бази даних, побудовано у pgAdmin 4.

Середовище та компоненти розробки

Для розробки використовувалась мова програмування Python, середовище розробки Visual Studio Code, а також стороння бібліотека, що надає API для доступу до PostgreSQL – psycopg2.

Шаблон проектування

MVC - Шаблон проектування, який використаний у програмі.

Model — представляє клас, що описує логіку використовуваних даних. Згідно компоненту моделі, у моїй програмі відповідають всі компоненти які знаходять у файлі model.py.

View — в нашому випадку консольний інтерфейс з яким буде взаємодіяти наш користувач. Згідно компоненту представлення, то їй відповідають такі компоненти, згідно яким користувач бачить необхідні дані, що ϵ представленням даних у вигляді консольного інтерфейсу.

Controller – представляє клас, що забезпечує зв'язок між користувачем і системою, поданням і сховищем даних. Він отримує введені користувачем дані і обробляє їх. І в залежності від результатів обробки відправляє користувачеві певний висновок.

Структура програми та її опис

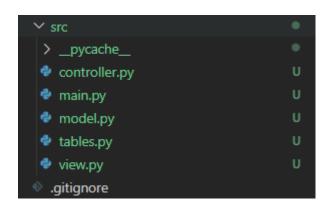

Рисунок 2. Структура програми.

Програма умовно поділена на 4 модулі: main.py, model.py, view.py, controller.py.

Код у файлі controller.py описує клас Controller, який взаємодія з користувачем, передає команди модулю Model та відправляє отримані дані в View.

Код у файлі model.py описає клас Model, що займається регулювання підключення до бази даних, та виконанням низькорівневих запитів до неї.

Код у файлі view.py описує клас View, що виводить результати виконання.

Файл main.py це початкова точка програми, яка створює екземпляр класу Controller і надалі користувач взаємодіє вже з контроллером.

Меню операцій складається з восьми пунктів

- 1. Виведення усіх таблиць в консоль
- 2. Виведення вибраної таблиці в консоль.
- 3. Додавання нового рядку до таблиці.
- 4. Оновлення рядку у таблиці.
- 5. Видалення рядку з таблиці.
- 6. Додавання нових випадкових даних до кожної таблиці БД.
- 7. Пошук усіх рядків з вибраної таблиці, по параметрам, які ввів користувач.
 - 8. Завершення програми.

Меню таблиць складається з 5 пунктів

- 1. Виконати обрану операцію над таблицею "Airport".
- 2. Виконати обрану операцію над таблицею "Aircraft".
- 3. Виконати обрану операцію над таблицею "Airport/Aircraft".
- 4. Виконати обрану операцію над таблицею "Ticket".
- 5. Виконати обрану операцію над таблицею "Users Account".

Результати та виконання операцій Виведення усіх таблиць в консоль

	7. Search 8. Exit	tables e ecord cord					
Enter	your choice: 1						
1.	air	port_id 12		name venst			ation drid
2.		13		venst			drid
				==== aircraft ==			
	aircraft_i	d	pilot		name		owner
1.	1		Andrew Russe	21	Boeing 737-800		Bairbus
2. 3.	2		Ura David		Airbas Boeing 737-800	CI	aster Master Airbuss
3. 4.			Andrew Russe	.1	Boeing 737-800		Airbuss
4.	*		Allul ew Russe	:1	poetilg /5/-000		AITUUSS
				airport_aircraft	===========		
		aircraft_id				airport_id	
1.						12	
				#d-alca#			
	ticket id	price	class	-==== ticket === date	duration	aircraft id	user acc id
1.	1	644	A	2022-11-19 17:41:		4	3
					00 00100100		
				=== user_account			
	user_acc_i	d	name		mailbox		oank_card
1.	2		admin		admin@mainbox.com		1567812345678
2.	3		Ura		ura@gmail.com	102	5458412535412

Додавання нового рядку до таблиці "Aiport"

```
Select an option:
1. Show all tables
2. Show table
3. Add new record
               4. Update record
5. Delete record
6. Add new random records
               7. Search
8. Exit
Enter your choice: 3
         Select a table:
1. Airport
2. Aircraft
3. Airport/Aircraft
4. Ticket
5. Users Account
6. Exit
Enter your choice: 1
                                                                          === airport
                          airport_id
                                                                                   name
                                                                                                                                        madrid
madrid
                                                                                  venst
====== airport ==
                                                                                  name
venst
                                                                                                                                       location
                                                                          venst
Kyiv City Airport
                                                                                                                                   madrid
Kyiv, Ukraine
                               13
14
```

Додавання нового рядку до таблиці "Aircraft"

```
1. Show all tables
             2. Show table
             3. Add new record
             4. Update record
             5. Delete record
             6. Add new random records
             7. Search
Enter your choice: 3
        Select a table:

    Airport
    Aircraft

             Airport/Aircraft
             4. Ticket
            6. Exit
Enter your choice: 2
                                                            ----- aircraft -----
             aircraft_id
                                                                                          name
                                                                               name
Boeing 737-800
Airbas
Boeing 737-800
Boeing 737-800
                                                 Andrew Russel
                                                                                                                            Bairbus
                                                                                                                       Claster Master
                                                     David
                                                                                                                           Airbuss
                                                 Andrew Russel
                                                                                                                            Airbuss
Enter data for table: aircraft
! You can set up default value for field just by typing 'def'
! Disabled for Primary&Foreign keys
        Enter pilot: Ira
        Enter name: Boeing
        Enter owner: def
        Enter airport id: 13
```

В результаті дані також оновилися в зв'язаній таблиці "Airport/Aircraft"

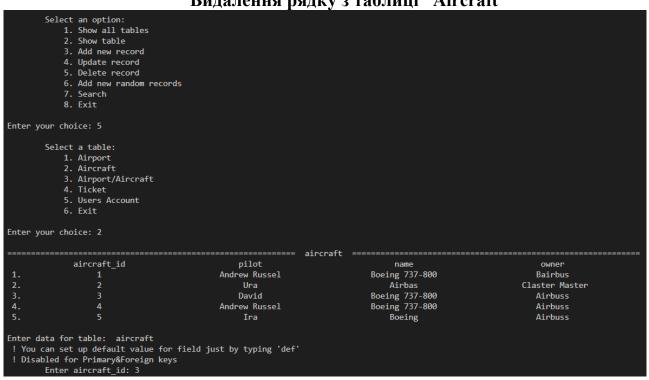
_		J , ,				1	
=	=========	=======================================		=== aircraft ===			
	airc	raft_id	pilot		name		owner
	1.	1	Andrew Russel		Boeing 737-800		Bairbus
	2.	2	Ura		Airbas		Claster Master
	3.		David		Boeing 737-800		Airbuss
	4.	4	Andrew Russel		Boeing 737-800		Airbuss
	5.		Ira		Boeing		Airbuss
=				airport_aircraft			
		aircraft	_id			airport_id	
	1.					12	
	2.					13	

Оновлення рядку у таблиці "Ticket"

```
Select an option:
             1. Show all tables
             2. Show table
             3. Add new record
             4. Update record
             5. Delete record
             6. Add new random records
             7. Search
             8. Exit
Enter your choice: 4
         Select a table:
             1. Airport
             2. Aircraft
             Airport/Aircraft
             4. Ticket
             5. Users Account
Enter your choice: 4
                                                                date duration 2022-11-19 17:41:00 03:00:00
                                             class
A
        ticket id
                                                                                                           aircraft_id user_acc_id
                               price
644
Enter data for table: ticket
 ! You can set up default value for field just by typing 'def'
! Disabled for Primary&Foreign keys
Enter ticket_id: 1
        Enter price: 4500
Enter class: B
         Enter date: def
         Enter duration: 05:45:00
         Enter aircraft_id: 4
         Enter user_acc_id: 2
```

=====				ticket			
	ticket_id	price	class	date	duration	aircraft_id	user_acc_id
1.	1	4500	В	2022-10-10 17:17:40	05:45:00	4	2

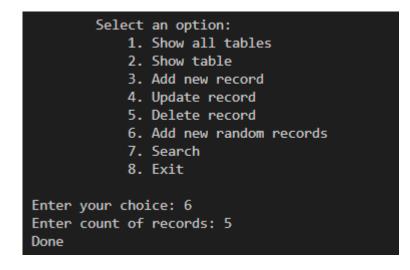
Видалення рядку з таблиці "Aircraft"

В результаті дані також оновилися в зв'язаній таблиці "Airport/Aircraft"

		- air	·craft =========	
	aircraft_id	pilot	name	owner
1.	1	Andrew Russel	Boeing 737-800	Bairbus
2.	2	Ura	Airbas	Claster Master
3.	4	Andrew Russel	Boeing 737-800	Airbuss
4.		Ira	Boeing	Airbuss
		====== airport	:_aircraft	
	ai	rcraft_id	air	port_id
1.				13
1.				13

Додавання нових випадкових даних до кожної таблиці БД.

======		====== airport		
	airport_id	name		location
1.	12	venst		madrid
2.	13	venst		madrid
3.	14	Kyiv City A	irport	Kyiv, Ukraine
4.	15	Xj		0n
5.	16	Qy		Yp
6.	17	Xw		Qk
7.	18	Vf		Еу
8.	19	Vw		Eg
9.	20	Ur		Ki
		aircraft		
	aircraft_id	pilot	name	owner
1.	1	Andrew Russel	Boeing 737-800	Bairbus
2.	2	Ura	Airbas	Claster Master
3.	4	Andrew Russel	Boeing 737-800	Airbuss
4.		Ira	Boeing	Airbuss
5.	6	Iu	Pw	Qs
6.	7	Dx	C1	Gq
7.	8	Ку	Эm	Fm
8.	9	Su	Sv	Kw
9.	10	Lk	Ab	Gn
10.	11	Yt	It	Xi

=====				airport_aircraft	=========				
		aircraft_io	l			airport_id			
1.	1				15				
2.	4				17				
3.				13					
4.		6				14			
5.		6				12			
6.		6				14			
7.		7				16			
8.		8		14					
9.		9		18					
10.		9				17			
11.		10				12			
12.		11				17			
=====				==== ticket ====					
	ticket id	price	class	date	duration	aircraft id	user_acc_id		
1.	1	4500	В	2022-10-10 17:17:40	05:45:00	4			
2.	2	285	С	2022-11-18 00:59:00	05:00:00	5	2		
3.	3	668	С	2022-12-06 19:01:00	02:00:00	5	4		
4.	4	884	E	2022-12-07 14:50:00	21:00:00	7	2		
5.	5	431	E	2022-11-25 21:40:00	22:00:00	2	6		
6.	6	230		2022-11-14 09:55:00		11	3		

			user_account			
	user_acc_id	name		mailbox	bank_card	
1.	2	admin		admin@mainbox.com	1234567812345678	
2.		Ura		ura@gmail.com	1025458412535412	
3.	4	Hm		Db	202	
4.		Jg		Fr	928	
5.	6	Hv		Yd	675	
6.	7	Ii		Gb	546	
7.	8	Ws		Χg	119	

Пошук усіх рядків з вибраної таблиці, по параметрам, які ввів користувач.

```
Select an option:

    Show all tables
    Show table

              3. Add new record
             4. Update record
             5. Delete record
6. Add new random records
Enter your choice: 7

    Airport
    Aircraft

             Airport/Aircraft
             4. Ticket
             5. Users Account
        Enter data to search: C
                                                        ===== ticket
        ticket id
                                                                                                            aircraft id
                               price
                                                  class
                                                                                          duration
                                                                                                                                user_acc_id
                                                                       date
                                                                2022-11-18 00:59:00
                                                                                           05:00:00
                                668
                                                                2022-12-06 19:01:00
                                                                                           02:00:00
```

Код програми

main.py

```
from controller import Controller

obj = Controller()
obj.menu()
```

model.py

```
return cursor.fetchall()
    def insert_into_table(self, table: table, data: list):
       match table.name:
            case 'aircraft':
                airport_id = data.pop()
                self.insert_into(table, data) # insert into aircraft
                aircraft_id = self.select(table)[-1][0]
                self.insert_into(tablesList[2], [aircraft_id, airport_id]) #
insert into airport_aircraft
                self.insert_into(table, data)
        parsed_colms = ''
        for inserted_column in table.changing_columns:
            parsed_colms += f'{inserted_column}' + ', '
        parsed_colms = parsed_colms[:-2]
        inserted_data = ''
        for value in data:
            inserted_data += f'\'{value}\'' + ', '
        inserted_data = inserted_data[:-2]
       with self.connection.cursor() as cursor:
            cursor.execute(f"INSERT INTO \"{table.name}\" ({parsed_colms}) " +
                           f"VALUES({inserted_data});")
       setter = "SET "
        columns = table.changing_columns
       id = data.pop(0)
        if len(columns) != len(data): raise Exception('Wrong data input')
        for i in range(0, len(columns)):
            setter += f'"{columns[i]}" = \'{data[i]}\', '
       setter = setter[:-2]
       with self.connection.cursor() as cursor:
            cursor.execute(f"UPDATE \"{table.name}\" " +
                           f"WHERE \"{table.id}\" = {id};")
       with self.connection.cursor() as cursor:
            cursor.execute(f"DELETE FROM \"{table.name}\" " +
                           f"WHERE {table.id} = {data[0]};")
    def search_in_table(self, table: table, data):
        searcher = "WHERE "
        for column in table.columns:
            searcher += f'\"{column}\"::text LIKE \'%{data}%\' OR '
       searcher = searcher[:-4]
       with self.connection.cursor() as cursor:
            cursor.execute(f"SELECT * FROM \"{table.name}\" " +
                           f"{searcher};")
            return cursor.fetchall()
    def insert_random_data(self, count: int):
```

```
for i in range(0, count):
            with self.connection.cursor() as cursor:
                inserted_data = [
                    self.generate_random_str(),
                    self.generate_random_str(),
                self.insert_into_table(tablesList[0], inserted_data) # insert
into airport
                inserted_data = [
                    self.generate_random_str(),
                    self.generate_random_str(),
                    self.generate_random_str(),
                    choice(self.get_ids_from_table(tablesList[0]))[0],
                self.insert_into_table(tablesList[1], inserted_data) # insert
into aircraft
                inserted_data = [
                    choice(self.get_ids_from_table(tablesList[1]))[0],
                    choice(self.get_ids_from_table(tablesList[0]))[0],
                self.insert_into_table(tablesList[2], inserted_data) # insert
into airport_aircraft
                inserted_data = [
                    self.generate_random_int(),
                    choice(['A', 'B', 'C', 'D', 'E']),
                    self.generate_random_time(),
                    self.generate_random_duration(),
                    choice(self.get_ids_from_table(tablesList[1]))[0],
                    choice(self.get_ids_from_table(tablesList[4]))[0],
                self.insert_into_table(tablesList[3], inserted_data) # insert
into tiket
                inserted_data = [
                    self.generate_random_str(),
                    self.generate_random_str(),
                    self.generate_random_int(),
                self.insert_into_table(tablesList[4], inserted_data) # insert
into user_account
        uppercase_letter = "chr(ascii('A') + (random() * 25)::int) "
        lowercase_letter = "chr(ascii('a') + (random() * 25)::int) "
       with self.connection.cursor() as cursor:
            cursor.execute(f"SELECT ({uppercase_letter} ||
{lowercase_letter});")
            return cursor.fetchone()[0]
       with self.connection.cursor() as cursor:
            cursor.execute(f"SELECT trunc(random() * 1000)::int")
            return cursor.fetchone()[0]
    def generate_random_time(self):
```

view.py

```
rom tables import table
class View:
       self.table = None
       print('''
       Select an option:
           2. Show table
           3. Add new record
           4. Update record
           5. Delete record
           6. Add new random records
           7. Search
       print('''
       Select a table:
           1. Airport
           2. Aircraft
           Airport/Aircraft
           4. Ticket
           5. Users Account
   def show_table(self, table: table, data):
       columns = table.columns
       column_width = int(130 / len(columns))
       executor_width = 4
       print("\n" + f' {table.name} '.center(130 + executor_width, "="),
end='\n
```

```
print(str(column).center(column_width," "), end='')
print()
for i, item in enumerate(data, start = 1):
   print(str(f'{i}.').center(executor_width, " "), end='')
       print(str(j).center(column_width, " "), end='')
```

controller.py

```
rom model import Model
from datetime import datetime
from tables import tablesList, table
class Controller:
        self.view = View()
        self.model = Model()
       while True:
                self.view.menu()
                choice = int(input('Enter your choice: '))
                match choice:
                    case 1: # show all tablesList
                        for i in range(0, len(tablesList)):
                            data = self.model.select(tablesList[i])
                            self.view.show_table(tablesList[i], data)
                    case 2: # show table
                        table = self.choose_table()
                        data = self.model.select(table)
                        self.view.show_table(table, data)
                    case 3: # add new record
                        table = self.choose_table()
                        self.view.show_table(table, self.model.select(table))
                        self.model.insert_into_table(table,
self.input_data(table, 'insert'))
                        self.view.show_table(table, self.model.select(table))
                    case 4: # update record
                        table = self.choose_table()
                        self.view.show_table(table, self.model.select(table))
                        self.model.update_table(table, self.input_data(table,
'update'))
                        self.view.show_table(table, self.model.select(table))
                    case 5: # delete record
                        table = self.choose_table()
                        self.view.show_table(table, self.model.select(table))
                        self.model.delete_table(table, self.input_data(table,
delete'))
                        self.view.show_table(table, self.model.select(table))
                    case 6: # add new random records
                        count = int(input('Enter count of records: '))
                        self.model.insert_random_data(count)
                        print('Done')
                    case 7: # search
```

```
table = self.choose_table()
                        result = self.model.search_in_table(table, input('\
tEnter data to search: '))
                        self.view.show_table(table, result)
                        exit()
                    case _: print('Invalid choice, retry')
            except ValueError as err: print('Exception: ', err)
   def choose_table(self):
        self.view.list_of_tables()
                choice = int(input('Enter your choice: '))
                match choice:
                    case 1: # Airport
                       return (tablesList[0])
                    case 2: # Aircraft
                       return (tablesList[1])
                    case 3: # airport_aircraft
                        return (tablesList[2])
                       return (tablesList[3])
                       return (tablesList[4])
                        self.menu()
                        exit()
                    case _: print('Invalid choice, retry')
            except ValueError as err: print('Exception: ', err)
        data = []
        print('\nEnter data for table: ', table.name)
        print(" ! You can set up default value for field just by typing 'def'")
        print(" ! Disabled for Primary&Foreign keys")
        columns = []
       match instruction:
            case 'insert':
                columns = table.get_all_columns()
           case 'update':
                columns = table.columns
            case 'delete':
                columns = [table.columns[0]]
        if instruction == 'update' and table.name == 'airport_aircraft':
            data.append(input('\tEnter current aircraft_id: '))
        for column in columns:
            data.append(input('\tenter ' + column + ': '))
        if instruction == 'delete': return data
        match table.name:
            case 'airport': # Airport
                if data[index] == 'def': data[index] = 'London City Airport'
                index += 1
```

```
if data[index] == 'def': data[index] = 'Newham, London, UK'
               if data[index] == 'def': data[index] = 'Andrew Russel'
               index += 1
               if data[index] == 'def': data[index] = 'Boeing 737-800'
               index += 1
               if data[index] == 'def': data[index] = 'Airbuss'
               if instruction == 'insert' and data[index] == 'def':
option is disabled')
                   return self.input_data(table)
           case 'airport_aircraft': # airport_aircraft
               if data[0] == 'def' or data[1] == 'def':
option is disabled')
                  return self.input_data(table)
           case 'ticket': # Ticket
               if data[index] == 'def': data[index] = '1000'
               if data[index] == 'def': data[index] = 'E'
               if data[index] == 'def': data[index] = '2022-10-10 ' +
datetime.now().strftime("%H:%M:%S")
               if data[index] == 'def': data[index] = '05:00:00'
               if data[index] == 'def' or data[index+1] == 'def':
                   print('Please retry input data, for foreign keys default
option is disabled')
                  return self.input_data(table)
               if data[index] == 'def': data[index] = 'admin'
               if data[index] == 'def': data[index] = 'admin@mainbox.com'
               index += 1
               print('Invalid choice, retry')
               return self.input_data(table)
       return data
       return input('\tEnter data to search: ')
```

tables.py

```
airport_table = [
    'airport_id',
    'name',
    'location'
]
aircraft_table = [
    'aircraft_id',
    'pilot',
    'name',
    'owner',
```

```
airport_aircraft_table = [
    'airport_id',
ticket_table = [
    'ticket_id',
    'duration',
    'aircraft_id',
user_account_table = [
    'mailbox',
class table:
       self.name = name
       self.columns = columns.copy()
        self.id = columns[0]
       if name != 'airport_aircraft':
           columns.pop(0)
       self.changing_columns = columns
       self.associated_keys = None
        if associated_keys is not None:
            self.associated_keys = associated_keys.copy()
       return self.columns[0]
    def get_all_columns(self):
       columns = self.changing_columns.copy()
        if self.associated_keys is not None:
            columns += self.associated keys
       return columns
tablesList = [
    table('airport', airport_table),
    table('aircraft', aircraft_table, [airport_aircraft_table[1]]),
    table('airport_aircraft', airport_aircraft_table),
    table('ticket', ticket_table),
    table('user_account', user_account_table),
```